

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΡΟΛΟΥ ΤΟΥΣ ΣΕ ΑΣΘΕΝΕΙΣ ΜΕ ΓΥΡΟΕΙΔΗ ΑΛΩΠΕΚΙΑ

Φερεντίνος Παναγιώτης², Καλογεροπούλου Ευγενία¹, Παππά Γεωργία¹, Αντωνίου Αναστασία², Μπόζη Ευαγγελία¹, Κυπριανού Μιλτιάδης¹, Κατούλης Αλέξανδρος¹

¹ Β' Κλινική Δερματικών & Αφροδισίων νόσων, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, ΠΓΝ "Αττικόν", Αθήνα

² Β' Ψυχιατρική Κλινική, Ιατρική Σχολή ΕΚΠΑ, ΠΓΝ «Αττικόν», Αθήνα

Πίνακας 1. Κλινικοδημογραφικά χαρακτηριστικά και ψυχομετρική αξιολόγηση του δείγματος (N=103)

	Ασθενείς με ΓΑ (N=52)	Υγιείς Μάρτυρες (N=51)	Σύγκριση (p-value)
Φύλο (γυναίκες)	33 (63.5)	34 (66.7)	0.73 ¹
Ηλικία (έτη)	42.8 ± 17.6	44.7 ± 13.3	0.53 ²
Διάρκεια ΓΑ (έτη)	4 (1, 10.5)	-	
≤ 1 έτος	16 (30.8)	-	
> 1 έτος	36 (69.2)	-	
Υπότυπος ΓΑ			
Περιγεγραμμένη	31 (59.6)	-	
Ολική	3 (5.8)	-	
Καθολική	11 (21.2)	-	
Διάχυτη	2 (3.8)	-	
Οφίαση/Sisairho	5 (9.6)	-	
Βαρύτητα ΓΑ			
Ήπια-μέτρια	34 (65.4)	-	
Βαριά	18 (34.6)	-	
Διαστάσεις προσωπικότητας (TCI-140)			
Αναζήτηση καινούργιου	57.29 ± 7.69	58.25 ± 8.10	.540 ²
Αποφυγή βλάβης	59.31 ± 10.98	57.16 ± 12.80	.363 ²
Εξάρτηση από την επιβράβευση	68 ± 8.95	64.45 ± 7.93	.037²
Επιμονή	72.20 ± 10.48	71.47 ± 10.82	.608 ³
Αυτοκατευθυντικότητα	71.63 ± 13.57	73.59 ± 13.87	.262 ³
Συνεργατικότητα	77.35 ± 8.22	72.80 ± 9.67	.012²
Αυθυπερβατικότητα	43.04 ± 10.20	44.90 ± 10.57	.367 ²
BIPQ	36.59 ± 13.8	-	
DLQI	3.5 ± 3.5	-	

Πίνακας 2. Μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης με εξαρτημένη μεταβλητή την παρουσία γυροειδούς αλωπεκίας και ανεξάρτητες το φύλο, την ηλικία και τις διαστάσεις του TCI-140 (N=103)

	Odds Ratio (OR)	Τυπικό Σφάλμα (SE)	p-value
Φύλο (άνδρας)	1.76	.870	.249
Ηλικία	.99	.015	.535
Αναζήτηση καινούργιου (novelty seeking)	.99	.032	.772
Αποφυγή βλάβης	1	.029	.882
Εξάρτηση από την επιβράβευση	1.03	.030	.365
Επιμονή	1.02	.028	.441
Αυτοκατευθυντικότητα	.96	.023	.134
Συνεργατικότητα	1.07	.032	.028
Αυθυπερβατικότητα	.97	.025	.306

Παρουσιάζονται ο Μέσος Όρος ± Τυπική Απόκλιση ή η Διάμεση Τιμή (25ο, 75ο εκατοστημόριο) ή ο αριθμός N (%).

ΓΑ= Γυροειδής Αλωπεκία; TCI-140= Temperament and Character Inventory – 140; BIPQ= Brief Illness Perceptions Questionnaire; DLQI= Dermatology Life Quality Index

Χρησιμοποιήθηκαν κατά περίπτωση: ¹ chi-square test, ² t-test, ³ Mann-Whitney test

Με έντονη γραμματοσειρά: p < 0.05

Εισαγωγή

Η γυροειδής αλωπεκία (ΓΑ) ανήκει στις μη ουλωτικές αλωπεκίες και αποτελεί μία χρόνια, υποτροπιάζουσα, αυτοάνοση φλεγμονώδη νόσο, η οποία βρίσκεται σε ισχυρή αμφίδρομη αλληλεπίδραση με την ψυχική σφαίρα. Σκοπός της μελέτης είναι η συγκριτική διερεύνηση διαστάσεων της προσωπικότητας ασθενών με ΓΑ έναντι υγιών μαρτύρων και η αξιολόγηση της επίπτωσή τους στην αντίληψη της ασθένειας και στην ποιότητα ζωής των ασθενών.

Υλικά & Μέθοδος

Πενήντα δύο ασθενείς με ΓΑ και 51 υγιείς μάρτυρες αξιολογήθηκαν κλινικά και ψυχομετρικά κατά την χρονική περίοδο 2017-2020 (Πίνακας 1). Η ψυχολογική εκτίμηση των συμμετεχόντων περιελάμβανε τη διερεύνηση του προφίλ προσωπικότητας με τη χορήγηση του Temperament and Character Inventory (TCI-140), το οποίο αποτελείται από 140 λήμματα και αποτυπώνει 4 διαστάσεις τεμπεραμέντου-ιδιοσυγκρασίας: την αναζήτηση καινούργιου, την αποφυγή βλάβης, την εξάρτηση από την επιβράβευση και την επιμονή, καθώς και 3 διαστάσεις χαρακτήρα: την αυτοκατευθυντικότητα, τη συνεργατικότητα και την αυθυπερβατικότητα. Το Brief Illness Perception Questionnaire (BIPQ), μία κλίμακα αυτο-αναφοράς 9 λημμάτων χορηγήθηκε στους ασθενείς για την εκτίμηση της γνωσιακής και συναισθηματικής αντιπροσώπευσης της ΓΑ, ενώ για την εκτίμηση της ποιότητας ζωής των ασθενών χρησιμοποιήθηκε το Dermatology Life Quality Index (DLQI), ένα ερωτηματολόγιο 10 λημμάτων, το οποίο αξιολογεί την επίδραση της ασθένειας σε διάφορους τομείς της ζωής κατά την προηγούμενη εβδομάδα. Η διερεύνηση της σχέσης των διαστάσεων του TCI με τη ΓΑ πραγματοποιήθηκε αρχικά με μονομεταβλητές συγκρίσεις και τελικά με πολυμεταβλητό μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης ενώ η επίπτωση τους στην BIPQ και DLQI μελετήθηκε σε μοντέλα πολλαπλής γραμμικής παλινδρόμησης.

Αποτελέσματα

Οι ασθενείς με ΓΑ ανέφεραν υψηλότερες τιμές στις διαστάσεις του TCI: εξάρτηση από την επιβράβευση (reward dependence) ($p = .037$) και συνεργατικότητα (co-operativeness) ($p = .012$), σε σύγκριση με τους υγιείς μάρτυρες. Μόνο, όμως, η συνεργατικότητα συσχετίστηκε σημαντικά με την παρουσία ΓΑ (OR = 1.07, $p = .028$) σε πολυμεταβλητό μοντέλο λογιστικής παλινδρόμησης μετά από διόρθωση για το φύλο και την ηλικία (Πίνακας 2). Επιπλέον, η συνεργατικότητα σχετίστηκε με ΓΑ πρόσφατης έναρξης (μικρότερη του ενός έτους) (OR = 1.11, $p = .025$) και με ΓΑ ήπιας ή μέτριας βαρύτητας (OR = 1.07, $p = .042$), ενώ η διάσταση του TCI αυθυπερβατικότητα (self-transcendence) βρέθηκε να είναι προστατευτικός παράγοντας στην βαριά ΓΑ (OR = .93, $p = .044$). Τέλος, η πτωχότερη ποιότητα ζωής (DLQI) των ασθενών συσχετίστηκε με μειωμένη τιμή στη διάσταση της αυτοκατευθυντικότητας (self-directedness) του TCI ($b = -.14$, $p = .008$). Ομοίως, η αρνητικότερη αντίληψη της ασθένειας (BIPQ) συσχετίστηκε με μειωμένη τιμή στην αυτοκατευθυντικότητα ($b = -.61$, $p = .002$).

Συμπεράσματα

Τα ευρήματα της παρούσας μελέτης ενισχύουν την κατανόηση της αιτιοπαθογένειας της ΓΑ, μέσω της αναγνώρισης του ρόλου των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας, τόσο στην εκδήλωση της ΓΑ, όσο και στην πορεία-έκβασή της. Επιπλέον, παρέχουν ενδείξεις για την σημασία των χαρακτηριστικών της προσωπικότητας στον γνωσιακό και συναισθηματικό αντίκτυπο και στην ποιότητα ζωής των ασθενών με ΓΑ.